

1913 évi kolozsvári gazdasági kiállításon aranyéremmel kitüntetve.

Uj „ROYAL-DRILL“

sorbahintó műtrágyaszórógépek szabadalm.

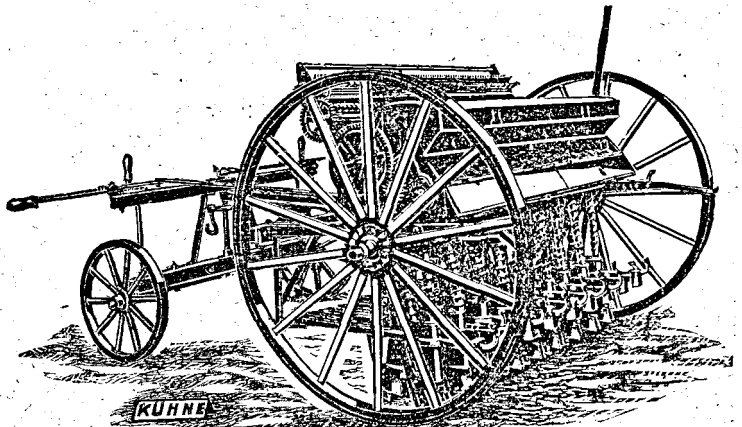
kanalas

„VERA II“

sorvetőgépek,

„Mosoni Drill“ és „Prima Drill“ sorvetőgépek

Láncos műtrágyaszórógépek. Kukoricaültető és salétromszóró taligák elsőrendű kivitelben készülnek



KÜHNE mezőgazdasági gépgyár r.-t.-nál **MOSON** Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57a. szám.

Tavaszi talajmivelésre: Ekék, boronák, hengerek, mindennemű porhanyító eszközök, Osborne tárcsásboronák Kéregtörő hengerboronák, Osborne kaszaló- és aratógépek, elsőrendű benzinmótoros cséplőkészletek

Fiókok: Debrecen, Kaposvár, Szabadka, Temesvár.

2012

BCU Cluj / Central University Library Cluj

MINDEN GAZDA

érdeke, hogy összes **gép- és motor** szükségleteinek beszerzésekor az **E. K. A. R. T.**

Motor-, Gép- és Ipartelepek berendezési osztályától
kérjen ajánlatot.

I g a z g a t ó s á g:

Kolozsvár, Mátyás király-tér 29. szám. (Bánffy-palota.)

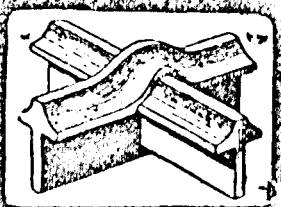
Telefon: 827. sz.

Távirati cím: "EKART"

N A G Y J A V I T Ó M Ū H E L Y

mindenféle rendszerű gépek javítására.

3033



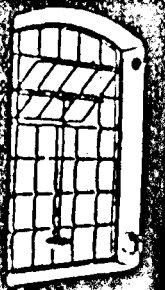
Szab.

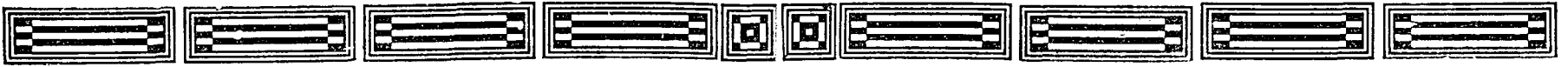
„Köpplinger“-rendszerű Idomvasablakok

a legjobbak és a legolcsóbbak.

Egyedül gyártója — ismeretessel és költségvetéssel díjtalanul szolgál.

Lepter János Budapest, X., Asztalos Sándor-ut. 16.





Erdélyi Gazda Társaság

Kolozsvár, Attila-utca 10. szám. — Telefonszám 158.

Megbízásból eladásra ajánl:

Földbirtokokat:

	Megyében:
1. 900 kath. hold területű bir.	Kolozs
2. 476 " " " "	Szatmár
3. 43 " " " "	Kolozs
4. 6000 " " " "	Arad
5. 640 " " " "	Nagyküküllő
6. 600 " " " "	Tordaanyos
7. 900 " " " "	Szatmár
8. 1600 " " " "	Tordaaanyos
9. 70 " " " "	Szolnokdoboka
10. 350 " " " "	Szolnokdoboka

Erdőbirtokokat:

1. Erdélyben	10000	kath. hold területű erdőt
2. " "	800	" " " "
3. " "	750	" " " "

**Megbízásból keres bérbe-
vétel céljából azonnalra cca
1000 kat. holdas birtokot.**

Bérbead:

2600 holdat	Kolozs megyében
1800 " "	Kolozs megyében
1027 " "	Szolnok-Doboka megyében
446 " "	Kolozs megyében
600 " "	Kisküküllő megyében és
130 " "	Udvarhely megyében.

Ajánl vetőmagvakat u. m.:

Székely tengeri, putyi tengeri, arany lófogú és cinquantni tengeri, vetőzab, árpa és bükköny bármely mennyiségben.

Szárított tengeri moslékot:

mely az összes takarmánycikkek között a legnagyobb táptartalmu és ugy a tejelő, mint hízó és igás állatoknál a legjobb eredménnyel alkalmazzák.

Ezen kiváló takarmány nagy tápértéke mellett, még a legolcsóbbnak is mondható. Egy próba megrendeléssel bárki meggyőződést szerezhet ezen takarmánycikk kiválóságáról. Megrendelhető már 2 métermázsától is — a legnagyobb mennyiségben.

Állatokat u. m.:

200 darab racka bárány
800—1000 darab malac (3 hónapos) továbbá:
Lovak. Fejős berni — simmentháli tehenek.
Sertések: Jorkshyrei és berkshyrei tájfajták stb.

Mezőgazdasági gépeket és eszközöket u. m.:

Tricurók,
Nyersolajmotorok, 3098
Cséplőgép garnitúrák,
Darálók,
Örlőmalmok,
Ekék,
Arató- és vető-gépek,
Önítató berendezékek és alkatrészek.

Kertészeti és gazdasági eszközök u. m.:
acélásók, kapák, kerti ollók és kések, lónyíró-gépek.

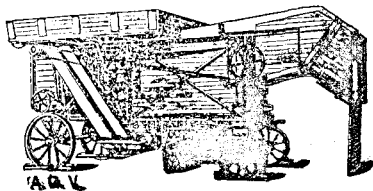
Műtrágyákat.

Feltételek megtudhatók a fentti címen.



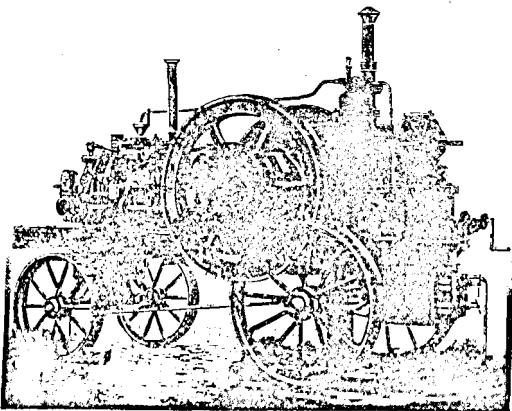
BCU Cluj / Central University Library Cluj

Az állami gépgyár gyártmányai:



Acélkeretű golyós-csapágyas cséplőgépek.

Csekély hajtóerősükséglet! és kenőanyag fogyasztás! Tengelykopás kizárva! Nagy teljesítő képesség!



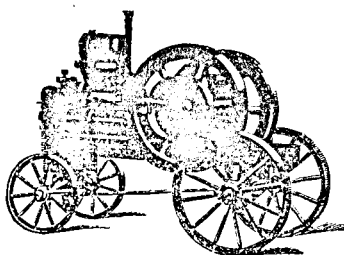
Szivógázlokomobilok

Ujdonság! Szabadalom.
Rendkívül olcsó üzem! Zajtalan működés
Könnyű kezelés!
Faszénfogyasztás óránként és lóóránként kb. 480 gramm.
Földgázüzemre is alkalmasak!

Legújabb rendszerű szab.

NYERSOLAJLOKOMOBILOK.

Egyenletes működés! Tűzveszély kizárva!
Könnyű kezelés!
Nyersolaj fogyasztás óránként és lóóránként kb. 280 gramm.



Benzinlokomobilok

perlasztóval (karburátor) és szabadalmazott szelephűtéssel ellátva.

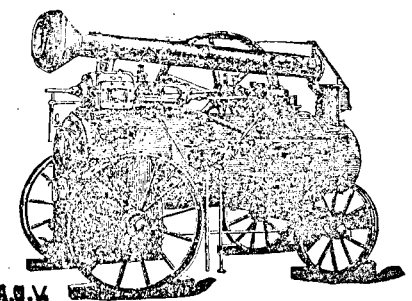
Megbízható üzem! Egyenletes járás!
Egyszerű kezelés Kevés benzinfogyasztás!

A losonci mezőgazdasági gépgyár gyártmányai: Losonci egyszerű és műtrágya szórával kombinált vetőgépek

Kalmár-féle rosták.

Resicai tükracélekék, Táracsaboronák és egyéb talajmivelő eszközök.

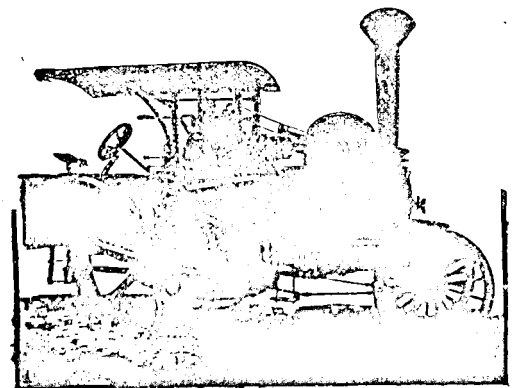
Érdeklődőknek árjegyzéket szívesen küld



GŐZLOKOMOBILOK

10' légkörnyomásra szerkesztve.

Fa-, szén- és szalmatüzelésre egyaránt alkalmasak. Nagy munkaképesség. Csekély vonóerősükséglet. Nagy tüzelőanyag- és vízmegtakarítás.



UTIMOZDONYOK

14 légkörnyomásra, compound rendszer szerint szerkesztve.

Fa-, szén- és szalmatüzelésre! Gazdaságos üzem! Gőzcséplőgépek hajtására, tehervonlatásra és szántásra alkalmasak.

2021

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérnöksége Budapest, Váci-körut 32. Nagyvárad
Debrecen
Temesvár

ERDELYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
FIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL
KOLOZSVAR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM
A LAP TELEFON SZÁMA: 158.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Jogos kívánságok.	185
Uj falusi középbirtok Erdélyben.	186
A m. kir. állami borpincék megnyitása.	187
A szőlővédekező anyagokról. D. J.	189
A mesterséges keltetésről. Puskás Sándor.	189

Vegyes közlemények

Szemle. — Kitüntetés. — Országos szőlészeti és borászati kongresszus Budapesten. — Nemzetközi erdészeti vándorgyűlés és kiállítás Pozsonyban. — A must cukrozása Ausztriában. — A vetőmagpiacról. — A tejpiacról. — Stb.	190
--	-----

Hirdetések.

Jogos kívánságok.

A magyar földmivelők ezrei ország-szerte nagyban készülődnek a június hó 17-iki temesvári gazdaggyűlésre. Érthető ez a készülődés, mert hiszen a társadalmi munka az utóbbi idők folyamán meglehetősen ellanyhult, így azok a társadalmi szervezetek, amelyek hivatva vannak a földmivelő nép érdekeinek védelmére a rendes napi munka keretén belül csak ritkán hallatják szavukat és alig számba vehető erővel adnak kifejezést azoknak a jogos kívánságoknak, amelyek teljesülését a magyar gazdaközönség évek óta várja, vagy amelyeknek teljesülését néhány év óta beállott különleges viszonyok teszik kívánatosá. Okvetlenül szükség van tehát egy olyan alkalmi demonstrációra, amelyen a gazdaközvélemény a maga imponáló erejével nyilatkozhas-sék meg. Szükség van a lefojtott vágyaknak elemi erővel való megnyilatkozására, a jogos panaszok kellő nyomatékkal való előterjesztésére. Egy szóval szükség van arra, hogy a földmivelő nép tanúságot te-gyen arról, miszerint szervezkedése nem pihen, hanem állandóan és erősen folyik és a földmivelő nép a maga szervezett mivoltában döntő tényezővé kíván lenni a gazdasági és társadalmi életnek.

Azok között a kívánságok között, a melyeknek a Temesvárott összegyűlő gaz-datábor kifejezést akar adni, egy sincs olyan, aminek a jogosságát kétségbe vonni lehetne. Ezeket a kívánságokat nem emberek formulázták, hanem a gyakorlati élet és a közszükség adott azoknak létet. Nem csupán a gazdaosztály boldogulása, hanem az egész ország anyagi és erkölcsi jóléte függ attól, hogy e kívánságok oly mértékben teljesüljenek, mint ahogy ezt a gazdák óhajtják. Legfontosabb talán e kívánságok között mégis az, mely a mezőgazdasági vámvédelemnek eddigi mér-tékben bvaló fentartására irányul. Ez lét-kérdés a magyar gazdára nézve. Amikor ugyanis azt látjuk, hogy a nyugati or-szágok minden könnyörület nélkül elzár-kóznak mezőgazdasági termékeink bevi-tele elől, nekünk sem szabad korlátnél-küli utat engedni az idegen országok ter-

mékeinek. Nem szabad különösen azért, mert azok az országok, ahonnan a beho-zatal veszélye fenyeget, mezőgazdasági kulturában elmaradtak, a termények árának leszorításán kívül tehát egész eso-mó fölötté nagy veszedelmet is zudíthat-nak a magyar mezőgazdaságra. A termé-kek árának esökkenésétől még tán ke-vésbé félnek, hiszen a mi termékeink jobb minősége mindig ellensúlyozóként hatna. Igen ám, de mi lesz akkor, ha a szabad behozatal lesülyeszti alacsony nivóra a mi termelésünket is, ha szántóföldjeinket a pusztító növénybetegségek, állat állomá-nyunkat a ragadós betegségek megfertő-zik, értéktelenítik? Hiszen ebben az eset-ben a mezőgazdasági termékek árának esökkenése tulságosan problematikus. — Utóvégre is ennek az országnak az élés-kamrája a magyar mezőgazdaság, nem pedig a külföld, ha ezt az éléskamrát s az abban felhalmozott dolgokat ellepi a penész, akkor még százszorta inkább kop-lalunk, mint most.

Fontos kérdése lesz a temesvári gyű-lésnek, a nemzeti birtokpolitika kérdése is. Ma, amikor a nemzetiségi veszedelmek túlon-tul felidéződtek, lehetetlen, hogy eszünkbe ne jusson gróf Károlyi Sándor-nak örökéletű mondása: Akié a föld, azé az ország.

Meg kell tehát tartani, vagy ahol már elhódították, meg kell szerezni a földet a magyarságnak. Ez az alapja a magyar nemzeti földbirtokpolitikának. Ez a bir-tokpolitika természetesen legyen demo-kratikus. Juttassuk földhöz minden-előtt a dolgozó nép millióit, de adjunk földet azoknak is, akiknek hivatása a nép társadalmi és gazdasági vezetése. Lehe-tetlen a két keze munkája után élő s a maga munkáját értékelni tudó elemeket szorosan hozzáfűzni ehhez az országhoz, ha nem nyujtunk módot arra nekik, hogy az életet adó hantokból egy-egy rész a jogos tulajdonukká legyen. A délvidék példája mutatja leginkább, hogy a szán-tóföldnek milyen átalakító ereje van, hogy a termőföld mennyire fel tudja eb-reszteni s mennyire ébren tartja a nem-zeti érzést és kifejleszti a hazához való ragaszkodást. A helyes, a nemzeti élet

A gazda tavaszi és nyári szükségletei:

Talajmivelő eszközök: Ekék, boronák, hengerek, tárosás boronák, talajporhanyítók, grubberek, lóka-pák, vetőgépek és egyéb talajelőkészítők,

Vetőmagvak: Tengeri, bükköny, baltacim, és egyéb gabona és takarmány magvak, ipari és gyári növény-vetőmagvak. Fűmagkeverékek, konyhakerti vető-magvak stb.

Arató- és fűkaszaló gépek, gőz és motoros cseplő-gépek, rosták, trieurók. stb.

Egyéb gépek és anyagok: Alagesővek, állatgyógy-szerek, állatnyirógépek, aszfalt és kátrányfedélpa-pirok, baromfitenyésztési requisitumok, építési anya-gok, fedőcserép, halászati eszközök, kertészeti esz-közök, kaptárak, meszelőgépek, műtrágyák, olajok, zsirok, peronospora permetezők, rétgyalu, széna-forgatók és gyűjtők, szénkénegefcskendők, per-metezőanyagok és szénkénege, szivattyúk, szőlőtrá-gyák, szőlőmivelési eszközök, tejgazdasági és tej-feldolgozógépek, tűzoltó felszerelések stb.

Tenyész és ígás állatok,

AZ ERDELYI GAZDA TÁRSASÁG

utján

Kolozsvártt, Attila-utca 10. sz. alatt

személyesen, vagy levélileg, garantált minőségben kedvező feltételekkel,

leggyorsabban és
legolcsóbban
szerezhetők be.

3059

A „Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete”

Budapest, V. ker., Aikotmány-utca 29. szám.

Tenyészállatok. Konyhakerti és virágmagvak. Szőlészeti anyagok és eszközök.
Abraktakarmányok. Gép és gépalkatrészek. Műtrágyák.
Olajok és kenőcsök. Cséplési szenek, zsákok, ponyvák. Vetőmagvak.

2003

Legelőnyösebb beszerzési forrása.

Sertések bizományban való hizlalását vállaljuk.

követelményeinek megfelelő birtokpolitika alapja lehet azután egész sereg olyan üdvös reformnak, ami idővel megteremheti a földmivelő nép magas fokú anyagi és erkölcsi boldogulását, jólétét.

Uj falusi középbirtok Erdélyben.

II.

Am nézzük meg, hogy gazdasági üzemi szempontból miként alakultak a mai «hat-ökrös» parasztagazdaságok? Erdély több vidékéről, 14 községből kaptam gazdasági üzemi adatokat (utasításom szerint) 30-100 kat. holdas falusi, nagyobbára középparaszt birtokokról — az adatokat az alábbi táblázatban dolgoztam fel:

foglalkoztatnak ezen birtokok, egy családra átlag 5 tag jut; felső határon két 9 tagu család, alsó határon egy csiki székellyel egy taggal és egy udvarhelymegyei család két taggal, pedig az elsőnek 87. 5 kat. holdas birtoka van, a másikkak szinte 72 kat. holdja, abban 25 kat. hold szántó, annál inkább magyar szégyen ez, mert még a vajolai szász gazdának is 5 tagu a családja 57 kat. holdas birtokán — az igaz, hogy ez 142 drbból áll — hát kell a sok család a birtok ellátására, megdolgozására.

A birtokok művelési eloszlása szintén változatos. A faluban levő kert és beltelek területe jelentékenyen megkevesbedett a tagosított községekben (a kidei véletlen kivételével), azt átlag cirka fél hold s ennyi ezen völgyi fekvésű községekben

az 53 kat. holdas kaszáló terület. Érdekes továbbá, hogy a míg a tagosított községekben minden birtoknak van legelő része, addig a tagosított községekben sokban a legelőt is felosztották és ennek halása az állatlétszám rovatok kisebb számaiban is meglátszik. A szőlős területe csak arra való vidéken van három birtoknak, erdeje kilenc birtoknak, termékeny (!) területe hat birtoknak; földrajzilag jól fekszenek az érdekelt községek, általában arányos eloszlásuk a hadadi, türei, monorfalvi, kidei és választi birtokok.

Az állatlétszám összehasonlításánál kitűnik, hogy a tagosított birtokon kevesebb a haszonmarha, mint a tagosított községekben s ezt a kevesebb fűtermő terület okozza. A táblázat utolsó ro-

III. Statisztikai összeállítás némely erdélyi falusi kisközépbirtok területi s gazdaság-üzemi viszonyairól (Dr. Cséser Lajos adatai)

Sorszám	A birtok fekvése		A birtokos neve és családtagjainak száma	A falusi birtok területe								A birtok állatállománya											
	község	megye		beltelek és kert	szántó	kaszáló, rét	legelő	szőlő	erdő	terméketlen	összesen	Hány parcellából áll birtok	A birtok állatállománya										
													ló és csikó	tehén	névénék sz. marha	ökör	bivaly	juh	sertés	kecske	számos állat		
a) Tagosított határu birtokok:																							
1	Sóvárad	Marostorda	B. E. O.	6	1-96	25	17	9	—	20	1	73	—	4	2	4	2	—	25	12	—	14	
2	Vajola	Kolozs	F. I. (szász)	5	4-569	33-942	16-1281	1-217	—	—	—	57-26	142	5	6	7	—	2	40	12	—	23	
3	Hadad	Szilágy	P. Gy. G.	4	1	20	4	2	—	1	2 1/2	30	30	2	2	2	2	—	30	6	—	13	
4	Oroszhegy	Udvarhely	T. D.	2	3	25	37	7	—	—	—	72	102	9	12	13	2	—	45	10	—	41	
5	Türe	Kolozs	D. I.	6	0-1460	11-27	8-296	6-1050	0-400	10-1360	—	37-256	70	—	2	2	6	4	12	4	—	15	
6	Monorfalva	Beszterecenaszód	P. M. (román)	9	0-504	20-935	10-989	10-694	—	6-715	0-100	38-637	—	4	2	3	2	—	64	3	—	17	
b) Tagosított határon fekvő birtokok:																							
7	Kide	Kolozs	B. A.	6	4	34	12	10	1	17	2	79	12	1	2	5	4	1	18	12	—	16	
8	Ujradna	Beszterecenaszód	P. N. (román)	9	1/2	1 1/2	53	—	—	14	—	69	3	1	12	2	4	—	—	2	—	19	
9	Mezőköbölkut	Kolozs	K. Gy.	3	1/2	36	4	—	—	—	—	40 1/2	2	1	2	2	4	—	20	2	—	12	
10	Uzon	Háromszék	L. S.	5	0-186	32-1350	5-673	—	—	—	0-186	48-300	4	1	3	2	2	—	8	—	—	9	
11	Nagypetri	Kolozs	A. M.	4	0-600	18	12	—	—	4	—	34-600	4	—	2	8	—	—	18	2	—	9	
12	Csiktoplóca	Csik	G. B.	1	0-800	17	31	7	—	32	—	87-5	4	2	8	9	—	—	8	—	—	17	
13	Almásmező	Fogarás	N. I. (román)	7	0-1084	9	0-720	21-223	—	12-1524	0-72	44	6	2	2	1	2	—	21	5	—	10	
14	Válaszut	Kolozs	K. Gy.	8	1/2	12	19	19	—	—	—	50 1/2	11	2	4	7	—	—	15	3	—	13	

A táblázat adatai nemcsak változatosak, de tanulságosak is. Mind a 14 birtok állag területe 53.5 kat. hold, a 6 tagosított határon fekvő birtok átlag területe 51 kat. hold, a tagosított határon fekvő 8 birtok átlaga 56 kat. hold. A tagosítás tehát előnyére van a középparasztbirtoknak, de előnyére van a birtokeloszlás szempontjából is, mert amíg a tagosított községekben 30-142 drbból áll a birtok, addig a tagosított határokon 2-12 drbból átlagban 5 drbból. Még ez is alkalmatlan eloszlás, de gyakran a különleges erdélyi hegyes-völgyes határfekvések igazolják egyrészt a több darabban való kihalást, másrészt bizonyos, hogy a felsorolt birtokosok időközönként is vásároltak új földeket. Mindazonáltal bizonyító tény: hogy tagosítás útján és előmozdítható egy új középparasztbirtok típus alakulása.

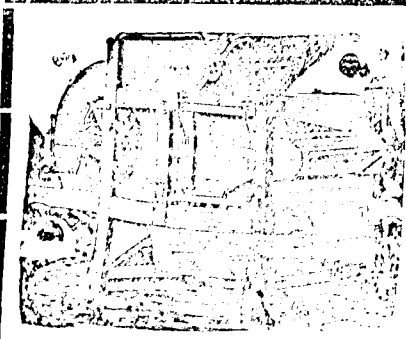
Szociális szempontból azt igazolja a táblázat, hogy általában sok tagu családot

elegető is. És az sem baj, ha a tagosított községekben fél holdnál nagyobb a beltelek — legalább új tagosítás esetén a vagyonsztozás alkalmával könnyen alakulhat új udvar, új család részére. — Szántóföldje (22 kat. hold) van a tagosított birtoknak, mint a tagosítottnak (18 kat. hold), de a tagosítás révén mégis több a 18 kat. hold átlagterület, mint 100-on felül széldarabolt nagybirtok. Átlagos mezőgazdasági vidéken elég szántója (20 kat. hold) van a birtoknak, de számba se jöhet az újradnai szántó és nem sok az almásmezei rész (9 kat. hold) de mindkét hely a havasalján fekvő, ebben a ca. 800 mtr. tengerszín feletti magasságban már a fűtermő helyek fontosabbak!

Kaszálója, réte minden birtoknak van, ez igazolja a jelentős állatlétszámot, éppen megint csak Almásmezőn kiesi a kaszáló rész, de sokat pótol a 21 kat. holdas legelő; viszont jelentős Ujradnán is

valóban a vegyes állatlétszám »számos állatra« van átszámítva, a könnyebb összehasonlítás okából. A tagosított határon 20.5 számos állat esik egy birtokra s egy állatra 2.5 kat. hold jut az egész birtokból, a szántóból pedig 1.1 kat. hold. A tagosított határon csak 13.1 drb. számos állat esik egy birtokra, egy állatra 4.3 kat. hold, a szántóból 1.3 kat. hold, tehát valamivel több, mint a tagosított birtokon. A számos állat fogalom különben csak az arányok összehasonlítására alkalmas. Az állatlétszám nincs egyenes arányban a birtoknagysággal, így pl. a legnagyobb birtokon — Csiktoplócon — csak 17 számos állat van, de az érték számot a minőségek emelik. Aránylag az uzoni és nagypetri birtokok vannak a leggyengébben ellátva haszonállattal — arányítva a birtokterülethez.

Egy-két ló majd minden birtokon van, ugyanis itt már gyorsabb fuvarozásra is inkább van szüksége, mint ki-



Ha ön meg akarja ismerni a legújabb

eredeti „KALMÁR” rostát

sziveskedjék **áriegyzéket** kérni amellyel több oldalú anyagi és technikai előnyöket fog biztosítani gazdasága részére.

KALMÁR ZS. és TÁRSA gépgyára Hódmezővásárhely

Vezérképviselő: A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérigynöksége, Budapest, V., Váci-körút 32

a bor termelőjének neve, foglalkozása és lakása, f) a bor színe (fehér, vörös, siller), g) a bor minősége (asztali, peccsenye, szamorodni, aszu), h) lehetőleg azon szőlőfajta (vagy szőlőfajták) megnevezése, a melyből a bor szüreteltetett (pl. Furmint, Kadarka, vegyes), i) a beküldeni kívánt bor mennyisége, j) egyszerre kívánja-e a fél beküldeni az egész mennyiséget, vagy pedig mely részletekben? k) mikor kívánja beküldeni a bort? l) mi célra kívánja beküldeni a bort, kezelés vagy értékesítés végett? m) azon esetre, ha a bort a közpince útján való eladás céljából kívánja beküldeni, mily áron volna hajlandó eladni a bort? n) kíván-e a borra előleget venni igénybe, ha igen mikor és mennyit? Az m) és n) alatti kérdésekre vonatkozó válasz megadását a beküldő esetleg későbbre tarthatja fenn magának.

7. §. A közpince kezelősége a beküldött minta megizlése és vegyelemzése, továbbá a fél által a 6. §. értelmében bejelentett adatok alapján vizsgálat tárgyává teszi, vajjon az ezen szervezeti szabályok 3. §-ában foglaltak szempontjából nem merül-e fel észrevétel a bor befogadása ellen.

Ha észrevétel nem merül fel, a közpince kezelősége a 8. §-ban foglaltak szem előtt tartásával, ezen szervezeti szabályok egy példányának megküldése mellett, értesíti a felet, hogy a bor beküldhető; ha ellenben azt állapítja meg, hogy a bor beküldése a 3. §. rendelkezéseibe ütközik, erről a minta beküldőjét azzal értesíti, hogy a bor a közpincébe nem fogadható be.

Olyan eseten, mikor a közpince kezelőségének kételye vagy aggálya támad arra nézve, hogy vajjon a bor megfelel-e a 3. §. rendelkezéseinek, erről a fél értesítése előtt haladéktalanul jelentést kell tennie a közpincék főfelügyelőségének és ennek utasításai szerint kell eljárnia.

A bor beküldése előtt a tulajdonos a szervezeti szabályok egy példányára a következő záradékot tartozik rávezetni: «Az ezen szabályokban foglalt rendelkezéseket magamra kötelezőknek ismerem el». Ez a záradék keltezendő, aláírandó s az így záradékolt példány a közpince kezelőségének átadandó, vagy beküldendő.

8. §. Olyan egyének borainak befogadását, akik hamisított bor készítésével vagy forgalomba hozatalával elkövetett kihágásért büntetve voltak, vagy akik ellen az említett kihágások miatt büntető eljárás van folyamatban, a közpince kezelősége megtagadhatja.

Ilyen megtagadás esetén a fél az állami közpincék felügyelőségéhez, ennek határozata ellen pedig a földművelésügyi miniszterhez fordulhat a bor beküldésének megengedéseért.

9. §. A borbeküldésére a termelők rendszerint a jelentkezés, illetve a borminták beküldésének sorrendjében vannak jogosítva, hogy azonban a közpincét minél több termelő vehesse igénybe, egy termelő egy évben 200 hl-nél több bort csak az esetben küldhet be, ha a többi termelők által beküldött borok befogadása után még megfelelő hely van a pincében.

A közpincékben súly lévén helyezendő a borvittek jellegzetes és kíván-

lőbb borainak összegyűjtésére s a vevőközönséggel való megismertetésére, a borbefogadásánál a jobb minőségű borok elsőbbség adandó.

10. §. A közpincébe a bor csak az erjedés befejezése után küldhető be. A beküldés akár seprővel, akár lefejtve történhetik.

1. §. A beküldés rendszerint a termelő hordóiban történik. Azon esetre, ha a közpince szállító hordóinak készlete engedély, a beszállítás a közpincék főfelügyelőségének engedélyével, ezekben is történhetik. Ez esetben a szállító hordóknak a bor szállításánál történt használatáért hektoliterenként 1 korona fizetendő.

A bor beszállításának költségei és az üres hordók szállításának költségei a bortulajdonos által viselendők. Ezen költségeket a pincekezelőség nem előlegezheti. Ellenben a bornak és a hordóknak a közpincéből az oda legközelebbi vasutállomásig vagy a vasuti állomástól a pincéig szekerem történő fuvarozásánál felmerülő költségeket, a bortulajdonos terhére, a közpince kezelősége előlegezi.

12. §. A beküldött bort a közpince kezelésével megbízott tisztviselő, ennek akadályoztatása esetén, helyettese veszi át, a hordókat a pincemester jelenlétében nyitja fel, a bort a pincemesterrel együtt megizleli s az előzetesen beküldött mintával (5. §.) összehasonlítja.

A beérkezett hordók felnyitása alkalmával esetleg mutatkozó hiány feltöltés útján megállapítandó s a beszállított bor pontos mennyisége a közpince bortörzskönyvébe bejegyzendő.

Ennek megtörténte után a beérkezett bor vegyelemzés alá veendő s ennek eredménye összehasonlítandó az előzetesen beküldött borminta vegyelemzésének adataival.

A vegyelemzést az illető közpince személyzete végzi, kényesebb esetekben a vegyelemzésre vagy szakvéleményadásra az Országos Chemiai Intézet igénybe vehető.

13. §. Azon esetre, ha a pince kezelősége — akár az izlelés, akár a vegyelemzés alapján — azt találná, hogy a beküldött bor nem felel meg a mintának, köteles erről a bor tulajdonosát azonnal értesíteni s egyidejűleg a tényállás ismertetése mellett jelentést tenni a közpincék főfelügyelőségének. Az illető borra nézve a főfelügyelőség utasításai értelmében teendők meg a további intézkedések.

14. §. A feladott bormennyiségben vasuton vagy hajón való szállítás közben a hordók megsérülése, megfúrás vagy olyan ok miatt előállott hiányért, amelyért a szállító felelősséggel tartozik, köteles a közpince kezelősége a bortulajdonos jogait a szállítóval szemben érvényesíteni.

15. §. A közpince kezelősége a beraktározott borokat tűzkár és betörés ellen, a bortulajdonos által megállapított eladási árnak, ennek hiányában a pincekezelőség által megállapított becsértéknek megfelelő értékkel a bor beérkezése után azonnal biztosítani köteles. A biztosítási díj a bortulajdonost terheli.

16. §. A beérkezett bor ha ellene észrevétel nem merül fel — megfelelő kezelés alá veendő. A beküldött borok kezelése tekintetében a pince kezelősége a

bortulajdonos megkérdezése nélkül és attól függetlenül, azonban az okszerű borkezelés szabályainak megfelelőleg, akként köteles eljárni, hogy a bor minél jobb minőségűvé és értékesebbé legyen fejleszthető.

A közpincék főfelügyelőségének ugyan e célból a borkezelésre vonatkozólag adott utasításai a pince kezelősége teljesíteni tartozik.

17. §. Ha egy termelő csupán kezelés végett többféle bort küld be s a boroknak külön való kezelését kívánja — a mennyiben ez különös nehézségekbe nem ütközik —, a különféle borok külön kezelendők. Ha azonban a beküldés eladás céljából történt s a pince kezelősége vagy a központi pincék főfelügyelősége, az előnyösebb értékesítés érdekében, vagy a kezelésnek a bortulajdonosra nézve ebből származható hátrány nélkül való egyszerűsítése érdekében, ugyanazon tulajdonos különféle borainak összeházasítását tartaná célszerűnek, ezt a tulajdonos megkérdezése és hozzájárulása nélkül is megteheti.

18. §. Kivánatos, hogy a közpince lehetőleg minél nagyobb mennyiségű azonos minőségű bort hozzon forgalomba s e célból a különböző termelők borainak összeházasítása útján egyenlő nagy borkészleteket állítson elő. Összeházasítás esetén az e célra felhasznált borok egymáshoz viszonyított értékét s ennek alapján az egyes bortulajdonosoknak az összeházasított borkészlet eladási árából való részesedési arányát — a pincekezelőség véleményének meghallgatása után — a közpincék főfelügyelősége állapítja meg. Különböző termelők borainak összeházasításához azonban mindig az illető előzetes hozzájárulása szükséges. E célból a közpince kezelősége az illető borok tulajdonosait — a jelen § második bekezdésében említett részesedési arány közlése mellett — kellő időben megkecsegni tartozik.

19. §. Kezelési díj fejében a közpincében lévő borért havonként és hektoliterenként 20 fillér, azaz husz fillér fizetendő. Azon esetre, ha a tapasztalat azt mutatná, hogy ez az összeg a közpincék kezelésével felmerülő tényleges kiadásokat nem fedezi, a kezelési díjat a földművelésügyi miniszter felemelheti, viszont indokolt esetben le is szállíthatja. A felémelt kezelés díj csak azok után a borok után fizetendő, amelyek a kezelési díj felémelése után küldetnek be a közpincébe.

A kezelési díj felszámításánál minden megkezdett hónap egész hónapnak tekintendő. Ezenkívül az illető bor esetleges palackozásánál felhasznált anyagok (palack, dugó, címlap stb.) árát is tartozik a tulajdonos megfizetni.

Ezen költségeket, valamint a 11. § szerint a közpince által előlegezett fuvar-költségeket, valamint a 15. § szerint fizetendő biztosítási díjakat a közpince kezelősége negyedévenként közli a bortulajdonossal, aki azokat az erre vonatkozó értesítés postára teteltől számított 15. nap alatt köteles megfizetni.

Azon esetre, ha a bortulajdonos a közpince ezen követelését 30 nap alatt meg nem fizetné, jogában áll a közpincék főfelügyelőségének, hogy ezt a követelést, az illető fél borainak részben vagy egészben, esetleg a becsáron alól való érté-

Hofherr—Schrantz és Clayton—Shuttleworth Részvénytársaság gépgyár

3023

Erdélyrészi képvisellete, állandó nagy raktára

Babos és Társai vasnagykereskedésében Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 21.

kesítésével is kielégíthesse, anélkül azonban, hogy ebből a 27. § értelmében a borra kölesönt adó pénzintézetre nézve veszteség hármozhatnék. Mielőtt ilyen esetben a közpincék főfelügyelősége a boreladást tényleg foganatosítaná, köteles erről legalább 8 nappal előbb a bor tulajdonosát ajánlott levélben értesíteni.

(Folyt köv.)

A szőlővédekező anyagokról.

(D. J.) Az utolsó évek keserves tapasztalatai végre odafejlesztették a dolgokat, hogy ma már alig van az országban szőlősgazda, aki évenként legalább egyszer (ugy-alogy) ne tartaná szükségesnek szőlőjét a legelterjedtebb ellenségek: a peronospora, a lisztharmat vagy a szőlőmoly ellen valamiféle védekezésben részesíteni. Ez a védelem nem mindig olyan, hogy azután siker is koronázza a ráfordított munkát, mert vagy az anyag minősége, vagy alkalmazásának ideje, vagy annak módja nem felel meg a szőlőtöke igényeinek, illetve a betegség mérvének. Innen azután egyik oka annak a rengeteg panasznak, melyet a »csalódott« gazdák a védekezés sikertelensége ellen hangoztatnak. Aki nem elégszer, nem a legmegfelelőbb időpontban, nem alaposan és főleg nem megfelelő anyaggal poroz, vagy permetez, annak nincs joga munkájának eredménytelensége ellen panaszkodni.

Mik a különféle szőlőveszedelmeknek hatékony ellenszerei és mily módon alkalmazandók azok, arra nézve egyrészt az illetékes állami intézetek, mint a m. kir. szőlészeti kísérleti állomás és rovarlani intézet Budapesten, régebben a növényvédelmi kísérleti állomás Magyaróváron, másrészt pedig köztisztviseltek örvendő szaklapok adnak díjmentesen és legnagyobb előzékenységgel a hozzájuk forduló gazdaközönségnek útmutatást. A kinek tehát e téren saját, évek során bevált tapasztalatok nem állanak rendelkezésre az, mielőtt valamelyik szőlőellenesség ellen szükséges eszközöket, gépeket és anyagokat beszerezné, forduljon tanácsért a jelzett intézetekhez vagy jeles hírnevű szakújságokhoz, ahol nemcsak azt fogja megtudni, hogy mikor, hányszor milyen erősségű anyagot és milyen rendszerű gépet használjon, de meg fogják neki azt is mondani, hogy hová fordulhat teljes bizalommal az anyagok és gépek beszerzése céljából.

A lelkiismeretlen kiszolgálás, értéktelen anyagok kínálata ezen a téren nemcsak azt károsítja meg, aki azt az anyagot vásárolja, hanem másokat is. Minden rosszul kezelt szőlő, ahol a gombabetegségek, vagy állati ellenségek melegágyra találtak, egyúttal állandóan veszélyezteteti a szomszéd birtokosokat, akik helyes anyaggal, helyes módon védekeztek, azért az, aki ilyen anyagokat készít, vagy forgalomba hoz, nemcsak magánérdeket sért, de a köznek is ártalmára van.

Már eddig utjabban egész sorozata az ily helytelen összetételű szereknek jön forgalomba, néha új, fantasztikus nevek alatt, máskor bizalomnak örvendő nevek birtorlásával, de az áru, melyet ezen név alatt kínálnak, nem olyan összetételű, mint amit ezen név alatt érteni szokás. A családok rendszeren a meglepően olcsó ár, melynek a takarékosokra mindig hajlandó gazdák közül néhány száz lépere megy. Ha azután szorgos védekezés dacára a betegség mégis elpusztítja szőlőjét, megfogadja, hogy többé ilyen tévelygésnek fel nem ül, de a következő évben ismét lépere megy száz más és a ha-

szontalan szer egy pár évig busás hasznot hoz a »feltalálójának«.

A vidéki gazdasági egyesületek évről-évre panasszal fordulnak a központhoz, hogy találjon utat és módot, hogy az a sok haszontalan permetező-, porozó-, szőlőmolyirtó- stb. anyag, mely gyakran csak egy vagy két szezomban tud vevőket hódítani, hogy azután egy új nevű, de éppen olyan értéktelen utánzatnak adjon helyet, végre eltűnjék a föld színéről. A m. kir. ampelológiai intézet is, évenként beszámol az ilyen anyagokkal végzett kísérletekkel, figyelmezteti a gazdákat, hogy maradjanak meg a régi, kipróbált szereknél, ne üljenek fel minden reklámnak, minden tolakodó kínálatnak s így a birtokosság magára vessen, ha pórul jár.

Azért most a szőlészeti idén előtt veszen minden gazda számot magával, mielőtti védekező anyagszükségletét megrendeli, hog kinél és mit szerezzen be. Semmi sem bosszulhatja meg magát annira, mint a védőanyagok vásárlásánál alkalmazott takarékoság. Ne áltassa magát azzal, hogy az illető kereskedő, vagy gyáros »garantált összetételű« anyagot kínál. A papíros türelmes és az a kérkedő garancia legtöbb esetben szemfényvesztésnél nem egyéb, mert számít arra, hogy a vevő először is nem tudja útját-módját, hogyan lehet az anyagot megvizsgáltatni, azután sajnálná rá a költséget, végül pedig rendszerint akkor szerzi be a gazda az anyagot, mikor azt már aznap, vagy a héten alkalmazni akarja. Már pedig az ilyen megvizsgálást néha hetekig is elhúzódik és végül is csak mindig bizonytalan kimenetelű eprrrel tudna kidobott pénzéhez jutni. De a szőlőjében elszenvedett kárért nem kárpótolja senki.

Tehát ha valahol, úgy itt áll a közmondás, hogy a »fősvény duplán fizet« először az értéktelen anyagért, másodsor az elmaradt haszonnal.

A mesterségés keltetésről.

Jól esik az embernek látni, hogy a magyarországi tenyésztők legnagyobb része ma már a keltetés fontos munkáját gépekkel hajtja végre. Jól esik látni és tudni, hogy ennek az élettelen tárgynak az alkalmazása tenyésztünkben, észszerű kezeléssel, milyen szép és nagy eredményekhez juttat, tekintve, hogy olyan időben — szinte legyőzve a természet bölcs elrendezését — állíthatunk elő kis esipogó jóságokat, amikor a természetes keltetésről szó sem lehet.

A keltetőgépek alkalmazása tenyésztünkben sokszor óriási hasznot (korai esibenevelésnél, az 1 napos esibe szállításnál) nagy munkaidőmegtakarítást jelent, mert üzletünknek mint egy új beosztását, sőt az üzleti spekuláció érvényre juttatását teszi lehetővé, mivel nem vagyunk sohasem lekötve a természetes keltetés bizonyos szeszélyeinek. Mert vannak évek, amidőn talán az időjárás és egyéb kifürkészhetetlen okok folytán tenyészanyagunk nőnemű egyedei esőkönyösen tartózkodnak a megkollástól, a fészeknek esésétől, ugyannyira, hogy ezzel az örvendetes eseménnyel sokszor április, május hónapokban szerencsétlennek meg bennünket.

Ilyen esetben a tenyésztő gép nélkül csak kapkod tühöz-fához, fájó szívvel nézi, hogy az értékes tojások mint vándorolnak sokszor a piacra nem akarja, hogy a tojások hónapokig álljanak és elromoljanak, sokszor pedig fölháznak a konyhai célokra. Szomorúan tapasztalja, hogy a korai keltéstől ez évben elmaradt s ha van egy kis gyakorlata tisz-

tán láthatja, hogy az egész évi munkásságát most már nagy siker nem koronázhatja, mivel a késői keltésből őszre kifejlődött szép, az eladásra megfelelő egyedek nem igen fejlődhetnek. Különösen érzi ezt a csapást az a tenyésztő, aki olyan fajtát tenyészt, amelynek több idő kell a kifejlődéséhez, mint p. o. az orpingtonok.

Addig a keltetőgéppel dolgozó tenyésztő, már százzszámra, az első tojástól kezdve, szinte játszi könnyedséggel kelteti ki a csibéket s egyéb kis jószágait.

Az ilyen tenyésztők aztán talán nagyobb nevelési veszteségekkel, ügygyelbajjal, de azért őszre mégis csak kifejlődött szép állatokkal rendelkeznek.

Tagadhatatlan tény az, hogy a keltetőgépek csakis észszerű kezeléssel produkálnak szép és egészséges kis állatokat, tehát legtöbb esetben nem annyira a keltetőgép szerkezete, hanem a kezelés minéműsége játsza a döntő szerepet.

Több évi gyakorlati tapasztalatom alapján elmondok két fő és fontos dolgot a mesterségés keltetésről, amelyek nálam éveken keresztül a legnagyobb és a legjobb keltetési sikert eredményezte. Ez a két fő és fontos tudnivaló: először a nedvesség kellő és megfelelő előállítása, másodsor az utolsó három napon a megengedett legmagasabb hő alkalmazása.

Tudjuk jól mindannyian, hogy a jelenlegi keltetőgépek mindenike nagy vízestálccákkal, vastag gyapotkeretekkel van felszerelve arra a célra, hogy amikor a használati utasítás nagy bölcsen előírja, vizet öntsünk belé, vízbe mártjuk őket. Tapasztalásból tudom (én is ezt cselekedtem kezdetben), hogy ezt az utasítást minden géptulajdonos hűten meg is fogadja, sőt a 18–19-ik napokon, amidőn a tojások belső melege teljes érvényre jut, sokszor egész vödör vizet, vízbemártott törülközőket, ágylepedőket dugnak a gépbe, úgy okoskodván, hogy ezáltal a melegség emelkedését megszüntetik, no meg a tojáshejat és az alatta levő hárttyát is megpuhítják. Ennek a puhítási műveletnek aztán az eredménye a szortyogó csibehad, rosszul felszívott láplálék a tojásban — no meg a senyvéd, alig lézengő kis állatkák — amelyekről méltán félhet a vevő és rámondja jogosan: gépcsibék. Az ilyen puhítási műveleten átcselt kis jószágok bizony sohse lesznek olyanok mint a kolló, alul keltettek. De ezen ne is esodálkozunk, mert az ilyen kis állatkák előállítására annyi nedvességet és páramennyiséget használtunk, a mennyit egy vármegye összes kollói sem párologtatnak el testükből. Pedig ha logikusan gondolkozunk a dologról — belátjuk azonnal, hogy a gépben sem szükséges több nedvesség — több pára, mintha azokon a tojásokon kolló ülne. Mégis mennyivel több vízpára használtatik fel!

Hogy mindezeket gyakorlatilag nem észlelik a tenyésztők, a gépkezelők, annak oka az, hogy a keltetőgéputasításokat szentírásnak veszik s a nedvességméről nem a gépeikben, hanem a falon, cifraságnak, dísznek használják. Ellenkező esetben könnyen rájövnenek, hogy az utasítás szavai után indulva bizony az egész keltetés alatt a nedvességet illetőleg a képzelhető legnagyobb káros szélsőségekkel dolgoznak s mint mindenben, úgy itt is csak megbosszulja magát ez a szélsőség.

Már pedig ha vennének maguknak annyi fáradságot, hogy a falon díszelő nedvességmérőt a gépbe dugják és egy esékely kísérletet eszközölnének, kisebb edényekben helyeznének vizet a gépbe, csakhamar rájövnenek, hogy sok-

szor egy kéznél levő zsevrós doboz te-
tejébe öntött vízmennyiség éppen elégsé-
ges nedvességet és vizpárát szolgáltat. —
Láthatnók, hogy eme csekélyke vízfelü-
let a nedvességmérőt éppen azon a fokon
tartja, mint mikor a mérő a kottló alatt
volt. Ha mindezeket látná és az utasítás
után is csinálná a dolgot, összehasonli-
taná az eredményt, lehetetlen, hogy rá
nem jönné az utóbbi káros hatások föl-
ismerésére, mivel ha utasítás szerint já-
runk el, vizet öntünk a gépbe, úgy amíg
az a nagyfelületű viz tart, túlnedvesség-
gel, ha elfogy, akkor pedig tulszáraz me-
leg levegővel dolgozunk. Már pedig a gé-
pek működése utánzója a természetes
keltetésnek, ahol azonban ilyen szélső-
ségek sohasem jutnak érvényre.

Mindezekből leszűrve a tanulságot,
mindenki beláthatja, hogy gépeinkben
csak akkora vízfelületre van szükség, ter-
mészetesen állandóan alkalmazva, ameny-
nyinek párolgása nem ad több nedvessé-
get, csak annyit, mintha kottló ülné a to-
jásokat, jobban mondva a nedvességmérő
»rendes« jelzését (1—2 fokkal több is le-
het) elérje.

Hogy ez a vízfelület mekkora legyen,
arra szabályt fölállítani nem lehet, na-
gyon sok függ a gépfűtőkészülék miné-
mőségétől, mivel vannak, amelyek pára-
telt levegőt vezetnek a költőürbe, ezeknek
kisebb, de vannak gépek, amelyek kívül-
ről semmi levegőt nem vezetnek be s így
több nagyobb felületi víz elpárologtatá-
sát teszik szükségessé. A nedvességmérő-
vel mindenki, minden gépnél nem is
olyan nehezen, eltalálja a helyes és jó
mennyiséget csak egy kicsit ne restelje a
fáradtságot.

A mesterséges keltetésnél a helyes
páranedvesség meghatározásán kívül igen
fontos tényező a költőürbéli hőnek a 16—
19-ik napon való mikénti alkalmazása.
Sietek kijelenteni, hogy ez ma, a mostani
módon kiszolgált gépvásárlónak teljes le-
hetetlenség, mert minden géphez csak egy
hőmérőt adnak, amely az említett napo-
kon megszűnik létezni mint segédeszköz a
keltetésnél. Tudjuk jól, hogy a 18—19—
20-ik napon a tojások melege nagyon is
számottevő a költőür hőfokának emelé-
sében. Óriási figyelem és éberség, szak-
avatott eljárás szükséges a gép hőfokának
helyes betartására. Állandóan résen kell
lenni, hogy a hő át ne lépje a megenged-
ett határt, mert másképpen vége 3 heti
munkáknak. Mondjuk ki őszintén, sok-
szor bele is fárad a nagy ellenőrzésbe a
gépkezelő. Csavar egyet-kettőt a szabá-
lyozón, különösen éjjelre ne meg, hogy
a hő is engedjen a tojásbélynek is puhul-
janak, egy-egy kanecso friss vizet is bele-
löttyent a gépbe. Tagadhatatlan, a hatás
el nem marad, a gép lehül, a hőmérő nyu-
godt marad s a kezelő nyugodtan hajtja
álomra fejét. Reggelre kelve ámulva látja,
hogy a hőmérő higanyoszlopa 110 Fah-
renheit fok felé ballag. Ujra hűt kétség-
beesve tojásbélypuhítást eszközöl — egy
ujabb kanecso vízzel. Tovább nem folyta-
tom.

Álljunk meg egy pillanatra! Gondol-
kodjunk a dolgok fölött, vajjon ezen ered-
ményt érünk-e el eljárásunkkal. Igen!
Kevés kelési százalékot és sok nyomor-
ult és elesenevészett állatot. Kérdezzük,
hogy miért? Csak azért, mert van egy
élettelen hőmérőnk, amely igenis arra jó,
hogy a gépet beállítsuk vele, de másra
nem használható egymaga.

A sikeres keltetés csakis egy olyan
hőmérővel eszközölhető, amelybe ugy-
szólván lelket öntöttünk, amely képes le-
gyen csakugyan az ellenőrzés munkájára.
Ezt a célt szolgálják az ugynevezett kon-

takt hőmérők.* Ezek a hőmérők — ter-
mészetesen ha pontosak — elvégeznek
helyettünk minden ellenőrzést, tekintve,
hogy a legmagasabb foknál 105 Fahren-
heit cseppetessel hívják föl figyelmünket
a kritikus pillanat bekövetkezésére. Ezzel
a hőmérővel az utolsó napokban nem-
csak az ellenőrzés nehéz munkáját vé-
gezzük játszva könnyedséggel, hanem ke-
résztülvihetjük a sikeres keltetés legbizto-
sabb módját, a magas hővel való kel-
tetést.

A keltetésnek ez a módja abban áll,
hogy a tojásokat a gépben a 17-ik nap-
tól kezdődőleg, amíg ki nem pattogzanak,
folytonosan a megengedett legmagasabb
hő, a 105 Fahrenheit fok alatt tartjuk.
Természetesen a tojások belső melege,
párosulva a gép hőfokával, rövid idő-
közökbeni hűtések eszközzésére kényszeri-
tenek bennünket.

A kontaktussal ellátott hőmérők, a to-
jásokra alkalmazva, mindig a kritikus pil-
lanatokban föl hívják figyelmünket, tehát
csak akkor hűtünk, amikor a tojások hő-
foka ezt megkívánja. Ugyanezt látjuk a
természetes keltetésnél, amidőn a kottló
az utolsó napokban föl-fölemelkedik a
tojásokról.

A mesterséges keltetésnél a nedves-
ség és a maximális hő alkalmazása min-
denkor a legsikeresebb keltetést eredmé-
nyezi. Hirmondója se lesz a szortyogós
kis jószágoknak, megszűnnek sok eset-
ben az ismert 19 napos befulladások, a
táplálék erős elhasználásával életerős csi-
bék látnak napvilágot, olyanok, amelyek-
től nincs ok félni, mert bármely kottló
díszére válthatnának.

Puskás Sándor.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Szemle.

A vetések állása. Magyarországon, Ausztriá- ban, Bosznia és Hercegovinában.

A legutóbbi hivatalos vetésjelentés
közzététele óta eltelt négy hét alatt az
időjárás igen változékony volt. Március
hó 9—26-ika között az ország legnagyobb
részében gyakori szelek jártak, melyek
27—28-án kárt okozó orkánszerű viha-
rokká fokozódtak. Március hó végén a
szelek megszűntek, de április 6—8-ika
között ismét megélénkültek, úgy, hogy csak
9—10-ike táján állott be újra szélesend.
Ennek megfelelőleg a hőmérséklet is
gyakran ingadozott. A szélesendes napo-
kon ugyanis a nappali hőmérséklet több-
nyire magasabb volt a normálnál, sze-
les időben és éjjeleken azonban mindig
nagyon leszállott a hőmérő, úgy, hogy
főleg a hegyvidékeken gyakran fordultak
elő éjjeli fagyok is. Március 18—19-én
éjjel a fagy általános volt. Április 5—6-a
óta az idő általában enyhébbre fordult
és azóta a vetések fejlődésére kedvező
enyhe napok járnak.

A gazdasági állapot az időjárásnak
megfelelően más évekhez viszonyítva, kis-
sé megkésett. Mert bár a tél elég korán
elmúlt, az átmenet a tavaszra igen sokáig
tartott s az utóbbi két hónap esős, hideg
időjárásában úgy az őszi vetések fejlődé-
se, mint a tavaszi munkálatok végzése

igen lassu volt. A tavaszi gabonavetési
munkálatai a magasabb hegyvidékeken
nagyobbra még csak most folynak. A
tavaszi árpa és zab vetését a gyakori eső-
zések többször megakasztották. A korai
vetések szépen, egyenletesen kikeltek s
egészségesek, a későiek azonban az esőze-
sek után járt szeles időben megcserepe-
sedett talajban nehezen keltek.

Az őszi buza, rozs- és árpavetéseknek
az a része, amely a téli erős fagy s hava-
zás beállta előtt kikelt, általában jól te-
lelt át, szép egészséges és egyenletes, de
más normális évihez viszonyítva még ala-
csony. Rovarkárok csak elvétve fordul-
nak elő. Leginkább a drótféreg, futrinka
és hesszeni légy kártételéről jöttek kisebb
panaszok. Vizállásos helyeken a vetések
foltosak. A későn vetett őszi gabonane-
mők jelentékeny része a korán beállott
fagy miatt csak tavasszal kelt ki s még
alacsony, helyenként ritka.

A lóherék és lucernások általában
jól teleltek, de sok helyen a mezei egerek
tettek bennük jelentékeny kárt. Néhol a
tavaszi hideg időjárás miatt kissé vissza-
maradtak a sárgások, ahol abonban meg-
fogasolták, az utóbbi enyhe napok alatt
szépen fejlődtek. A rétek és legelők fű-
növése szépen megindult, de a hűvös idő-
miatt ismét megakadt. A mélyebben fekvő
rétek és legelők a túl sok esőből származó
belvizek, illetve árvizek miatt helyenkint
még iszaposak, úgy, hogy a jószág csak
kevés helyen járhat ki a legelőre. A szá-
las takarmányok sok helyen már fogytán
vannak.

*

Ugyancsak szombaton tette közzé az
osztrák földművelésügyi iminiszterium április
havi jelentését az osztrák korona-
tartományok gazdasági állapotáról. E sze-
rint a helyzet kedvezőbb, mint tavaly ez
időtájt. Egész határozottsággal konstatál-
hatjuk a múlt évvel szemben való elő-
nyösebb szituációt, még pedig azért, mert
az osztrákok — mint minden év április
havában — ezúttal is föl vonultak már
első klasszifikációjukkal. Ennek a nyo-
mán tehát minden egyes cikknél meg le-
het állapítani (lizedes pontokon) a ja-
vulást.

*

Bosznia és Hercegovina országos kor-
mánya a vetések állásáról 1914 március
hó végével a következő hivatalos jelen-
tést adta ki.

A téli vetések, amelyekkel az enyhe
és kedvező őszi időjárás folytán nagyobb
területek lettek megművelve, mint a meg-
előző évben, a magas hó által védve, ál-
talában jól teleltek át. A korai vetések
jól állanak, a későbbiek azonban na-
gyobbrészt gyérek. Beszántások csak kor-
látolt mértékben lesznek szükségesek. Téli
repece jól telelt át. Az említett havazá-
soktól kísért időváltozás folytán a mé-
lyebben fekvő vidékeken a már megkez-
dett szántásokat és földművelési munká-

* Calderoninál kaphatók.

latokat ismét be kellett szüntetni. Csak kisebb mennyiségű zab és árpa volt kivétel. A hó vége felé azonban a munkálatok újra folytathatók voltak. A korai zab már kikelt. A trágyakivétel folytatódott és a leszáradt rétek kitisztítása valamint a kerti munkálatok, különösen oldalakon folyamatban vannak. A kapavények termesztése még nem kezdődött meg. A lóherevetések szintén jól teltek át, egységesek és jól állanak. Egyes járásokban egérkár miatt panaszkodnak. A völgyi rétek és völgyi legelők a dustéli nedvesség következtében bőséges lünnövést ígérnek. A hegyi rétek és magas legelők nagyjából még hóborítottak. A házi állatok táplálkozási állapota a szigorú tél, valamint a mennyiségileg és minőségileg gyengébb tavalyi szénatermés folytán helyenként nem egész kielégítő. Számos járásból jelentések érkeznek a juhok, kecskék és marháknál fellépő méltely járványról. A gyümölcsfák a szigorú tél által nem szenvedtek kárt és nagyon bőséges gyümölcsbimbókat mutatnak. A hercegovinai szőlőkertek állása kielégítő. A tavaszi munkálatok teljes menetben vannak.

— **Kitüntetés.** A belgák királya dr. *Koerfer* István földm. miniszteri titkárnak a mezőgazdasági érdemrend I. osztályát adományozta.

— **Országos szőlészeti és borászati kongresszus Budapesten.** A Magyar Szőlőszedők Országos Egyesülete az igazgató választmány, határozata értelmében a nyár folyamán tartandó nemzetközi gép- és pincegazdasági gépkiváltás alkalmával országos borászati kongresszust rendez Budapesten. A kongresszus célja, hogy módot nyújtson az ország szőlőművelése és borászata iránt érdeklődő egyéneknek a közös érdekű dolgok, a szőlészet és borászat szakkérdéseinek, a borértékesítés ügyének, a küszöbön levő vámszerződések dolgának, az agrárszőlőkölcson, boritaladó, értékesítés stb. ügyének megvitatására a kongresszust június hó 11—14. napjain tartják meg. Tagja lehet mindenki, aki a szőlőművelés iránt érdeklődik. Bővebb felvilágosítást a kongresszusi iroda (Budapest, IX., Üllői-ut 25.) ad.

— **Nemzetközi méhészeti vándorgyűlés és kiállítás Pozsonyban.** A magyar, német és osztrák méhészek július 25—30. napjain tartják meg ideai vándorgyűlést és kiállításukat Pozsonyban. A magyar királyi államvasutak, a kassa-oderbergi, déli, győr-sopron-ébenfurli vasutak utazási kedvezményt adnak a Pozsonyba utazó méhészeknek, kik nemcsak Magyarországon, de Ausztriában és Németországban is erősen készülődnek a pozsonyi méhészet- napokra. Kiállítás bemutatóra kerülnek élő méhek, méhtermények, lépes- és pergetett mézféleségek, viaszkesztyűk, mülép, mézbor, mézecet, mézskalács, kaptárok, kasok, ducok, méhészeti eszközök, a méhészeti irodalom művei, faeszközök, képek, rajzok, mézelő növények s általában mindaz, ami az okszerű méhészkedéssel összefüggésbe hozható. A rendező bizottság lépéseket tesz, hogy a kiállításra felkötendő tárgyak díjmérséklettel legyenek szállíthatók. Bejelentési lapokért és egyéb felvilágosításért Valló János, Pozsony, Duna-utca 26., II. méhészeti szakosztályhoz kell fordulni.

— **A must cukrozása Ausztriában.** Az osztrák borkereskedők lapja: a bécsi *Neue Weinzeitung* legutóbbi számában nagyon éles hangon támadja az osztrák kormányt azért a megegyezésért, amelyet Ghillány Imre báró földművelésügyi miniszter kezdeményezésére a múlt hónapban a két kormány a borkérdésben létesített. Különösen azok miatt a szigorítások és korlátozások miatt jajdul fel erősen az osztrák lap, melyeket a must cukrozására vonatkozólag Ausztriában életbeléptettek s amelyek most már lényegileg teljesen megegyeznek a magyar bortörvény rendelkezéseivel. Az említett lap azt állítja, hogy a napokban kiadott osztrák miniszteri rendelet Ausztria bortermeletési és borkereskedelmi érdekeit teljesen kiszolgáltatta a magyarországi agrárérdekeknek s azt fogja eredményezni, hogy Ausztria czentul sokkal nagyobb mértékben lesz rászorulva a magyar borra, mint eddig volt, ami a magyar bor árát lényegesen emeli, az osztrák borokét pedig csökkenteni fogja. A kedvezőtlen éghajlati viszonyok miatt rendszerint silány osztrák tömegborok ugyanis — az osztrák szaklap szerint — az eddigi cukrozási szabadság nélkül nem lesznek versenyképesek a magyar borok, sőt magyar borral való házassítás nélkül nem is lesznek piac-képesek és forgalomba hozhatók. A házassítás céljaira — szerinte — sok magyar borra lesz szükség, ami a magyar bornak Ausztriába való bevitelét lényegesen fogja emelni. Ugy látszik azonban, hogy az osztrák szaklap megelégedett egy igen fontos dologról, nevezetesen arról, hogy a cukrozás megszorítás és a törkölyborkészítésnek egyidejűleg életbeléptetett korlátozása lényegesen meg fogja nehezíteni és csökkenteni fogja Ausztriában is a borhamisítást, különösen a bornak vízzel való szaporítását, ami eddig annyira kárt okozott a tisztességes termelőknek és kereskedőknek, a fogyasztó közönség érdekét is érzékenyen érintette.

— **A vetőmagpiacról.** Az ünnepi hét nem akadályozta a magüzlet forgalmát és úgy Erdélyből, mint Felsőmagyarországból nagy számban érkeztek be megrendelések úgy gazdasági, mint konyhakerti- és virágmagvakban. Lóheremagból az ólomzáralt áru iránt továbbra is nagy az érdeklődés. És az ára erősen tartja magát. Lucernamagban az esőverte barnás színű minőségben teljesen szünetel a forgalom. A jó minőségű, szép sárgaszínű áru forgalma változatlan. Jó minőségű áru kínálata hiányzik. A répmagvak forgalma kielégítő és egyes fajokból már csak kevés készlet áll rendelkezésre. A muharmag és tavaszi búkkönypiac helyzete változatlan. Nyersáruért az árak métermázsánként korona értékben: lóheremag természetűl arankamentes 185—200, arankamentesítésre alkalmas 170—182, nagy arankás 130—150, lucernamag természetűl arankamentes 156—166, szép sárgaszínű 145.08—151, kereskedelmi áru 120—138, lenmag 25—27, ballacim 29—32, szőszös búkköny 28—31, fehér mustár 36—40, bíborhere 11—13, fehér here 210—270, köles 15—15.50, búkköny 21—22, muhar 20—21, nyulszapuka 130—145.

— **A tejiacról.** Az elmúlt héten a kereslet szokottan emelkedése az árakban is kifejezést nyert, amennyiben a vaj kilogrammonként 10—12 fillérrel emelkedett. A nagy husvétli szükséglet fedezésére a magyarországi tejtermékek ugyan elegendők lettek volna, azonban miután a dán vaj már a múlt hetekben beüzemelési kezdett és a fogyasztó közönség ezen vaj minőségéhez hozzászokott, oly kereslet indult meg a dán vaj után, hogy a magyar vajtermékek elcsúsznak háttérbe

szorította. Az árak a következők: kifogástalan friss tevaj 310—320, másodrendű vaj 200—220, juhsajt 160—180, lipői túró 160—180 és tehéntúró 32—36 korona métermázsánként. Teljes tej nagyban való eladásnál 28 és kicsiben való eladásnál 30—32 korona száz literenként.

— **Az OMGE műtrágyázási kísérletei.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület vezetősége a múlt évben ismételt nagyobbszabású műtrágyázási kísérleteket végeztetett Bihar-, Komárom-, Veszprém-, Békés-, Tolna-, Pest- és Baranyamegyékben. És pedig takarmányrépával és burgonyával. A műtrágyázási tervezet a következő volt: Az I. számú parcella műtrágyázatlan maradt, a II. számú parcella 200 kilogramm káliszuperfoszfátot, a III. számú parcella 200 kilogramm káliszuperfoszfátot és 50 kilogramm csilisalétromot, a IV. számú parcella pedig 200 kilogramm káliszuperfoszfátot és 100 kilogramm csilisalétromot kapott kataszteri holdanként. Az I. számú parcella műtrágyázási költsége 0, a II. parcelláé 22, a III. parcelláé 38, a IV. parcelláé 54 korona. A takarmányrépa értékét a helyszínen métermázsánként 1 koronával, a burgonyáét pedig 3 koronával értékelték. A műtrágyázási költségek levonása után tiszta haszontöbblet a műtrágyázás javára kat. holdanként a *takarmányrépánál* a II. parcellán 46, a III. parcellán 58, a IV. parcellán 63 korona, a burgonyánál pedig a II. parcellán 12, a III. parcellán 46, a IV. parcellán 53 korona.

— **A Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége** terejedelmes jelentésben számol be a közgyűlés alkalmából a szövetség múlt évi működéséről. Hatodik éve működik már a szövetség a magyarországi szövetkezeti mozgalom összekötő kapcsaként s mikor a hatodik évről beszámol, örömmel állapítja meg, hogy olyan helyekről, ahol eddig nem részesült a szövetkezeti ügyekről a figyelemben, elismerték, hogy nagyrészt a szövetkezetnek köszönhető, hogy a pénzügyi helyzet, melyhez a múlt évben sok elemi csapás, valóságos fekete nyár járult, a földművelő osztályt a legsúlyosabb gazdasági válságba nem döntötte. Valóságos tűzpróbát állottak ki ez idő alatt a hitel- és fogyasztási szövetkezetek egyaránt s ha volt sok olyan vidéke az országnak, ahol nem érezték egyáltalán a pénz szűkét, az egyenesen a szövetkezetnek köszönhető. Megemlékezik részletesen a jelentés a múlt évi szövetkezeti mozgalomról s a jelentés ezen részről megállapítható, hogy Magyarországon az altruista szövetkezetek száma a múlt évben 5593-ra nőtt. A gyarapodás 485. Szó van még a jelentésben a II. országos szövetkezeti kongresszus közérdekű határozatainak végrehajtásáról, a tejszövetkezeti mozgalom fejlesztéséről, az ellenőrző kötelekről, a szövetkezetek adó- és bélyegügyeiről, a szövetkezetek szociális munka terén kifejtett tevékenységéről, a kivándorlás csökkentésére irányuló munkáról, a nemzeti birtokpolitika érdekében tett lépésekről s mindarról ahol a szövetség szavát hallatta s ahol eredmények következtek a szövetség munkálkodását.

— **Ragadós állathetegségek.** A földművelésügyi minisztériumhoz érkezett jelentések szerint emelkedett a múlt hét folyamán a lépfenyével fertőzött koszvények száma 87-ről 191-re, a veszettséggel fertőzött kék 252-ről 266-ra, az ivarszervi helyes kiütéssel fertőzött kék 63-ról 71-re.

a rühkórral fertőzöttek 494-ről 543-ra és a sertésorbáncsal fertőzöttek 44-ről 56-ra. Csökkent ezzel szemben a takonykórral fertőzött községek száma 46-ról 44-re, a száj- és körömfájással fertőzöttek 278-ról 243-ra, a juhhimlővel fertőzöttek 14-ről 13-ra és a sertésvésszel fertőzöttek 303-ról 298-ra. Bivalyvésszel a múlt héten is 2 község volt fertőzve.

A Dr. Borovszky-féle szagosított
BOROLIN
 a világ legjobb és leghatásosabb házi-szere. A Borolin a fájdalmakat azonnal megszünteti.

Megrendelhető a Borolingyárban
 Budapest, II., Margitrapart 45. sz.
 Próbauveg 50 fillér.

Nemzetközi nagy lóvásár Érsekújvárott. A Nyitrai Gazdasági Egyesület által Érsekújvárott rendezendő XXXII. nemzetközi nagy lóvásárt május 3-4. napjain tartják meg. E lóvásár Magyarországon a legjelentékenyebb és legkeresettebb. A kereskedők és tenyésztők egyaránt nagy számban szokták felkeresni. Lakások és istállók az érsekújvári polgármesteri hivatalnál rendelhetők.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ
TOKAJI LÁSZLÓ

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

A MAGYAR
JELZÁLOG HITELBANK
 KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE
 (Jókai-u. 2. sz. I. emelet.)
FÖLDBIRTOKRA
 és a nagyobb városokban fekvő
H A Z A K R A
 15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel
LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET NYUJT.
 A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszállandó kölcsön összegére nézve
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
 bizalmi férfiai adnak véleményt.
A KÉPVISELŐSÉG ELFOGAD
TAKARÉK-BETÉTEKET
 és előnyösen kamatoztat.
 Telefonszám 27.

Gazdák Biztosító Szövetkezete
 Alakult 1900-ban. Alakult 1900-ban.
Vezérképviselő: Kolozsvár, Deák Ferencz-u. 35.

Biztosításokat elfogad tűz és jékkár ellen, egyúttal az ember életére a legkülönbözőbb módokon szerinti, előnyös feltételek mellett.

Az üzletereedményben a biztosított tagok eljárásukban részesülnek.

A lefolyt 12 év alatt a tagok többszer részeselet az üzleti-leszle-géből, közgyűlési határozat értelmében díjazászatérteben.

Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül az igazgatósághoz, vagy az ország minden egyes helyen működő képviselői közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Dr. Gr. Teleki Domokos ur uzdi-szentpéteri gazdaságában több különböző koru és nemű

muraközi ló eladó.

3101

Intézői állást keres

nagyobb erdélyi uradalomban egy somogy megyei belterjes nagy uradalom okleveles intézője. Kolozsmegyei születésű, keresztény vallású, nős, beszél magyarul, németül, románul, jelenleg 33 éves, 9 évi gyakorlattal. Kiválóan jártas szőlő- és borkezelésben, (felsőbb szőlészeti tanfolyamot is végezte,) tehenészet, hizlalás, gőzekemivelés, gépek kezelése, szeszgyár és malom ellenőrzésben, számadások vezetésében, üzletek kötésében stb. Állását az ősz folyamán foglalhatja el. Személyes bemutatkozásra bármikor elmegy. Állását az uradalom bérbeadása miatt óhajtja megváltoztatni.

Megkereséseket a kiadóhivatal továbbít „Belterjes gazdálkodás” jellegével.

3099

Szuperfoszfátot

és minden egyéb műtrágyaféléket ajánl a

2769

Műtrágyát
Értékesítő Szövetkezet

Budapest, V. kerület,
 Fürdő-utca 3-ik szám.

Alapítványok kormány hozzájárulása	1.252.980.-	K
Tartalékok	3.357.503.-	"
Biztosított tagjainak fennállása óta fizetett tőkékben	10.741.000.-	"
jékkárokból	5.942.000.-	"
Biztosított érték május 1913. ében	859.000.000.-	"
június 1912. ében	63.000.000.-	"
Élethelyzet állománya	15.210.080.-	"
A Gazdák Biztosító Szövetkezete társaságának		

GONDVISELÉS: Országos Központi Segélyező Társulat

utján 100 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítások valamint havi befizetések ellenében 1000 koronáig terjedhet, leány kiházasítási (önállóítási) segélybiztosítások eszközölhetők. Legelőnyösebb néplbiztosítás. E társulat kebelében minden körzetben önálló helyi csoportok szervezhetők játékoscélnú működésel. Tájékoztató kézzel sikkal küldi bárkinek is a Társulat igazgatósága, Budapest, IX. Ekelet utca 20. sz.

Ágybavizelés
 Rögtöni megszüntetés! Kort és nemet közölni. Felvilágosítás ingyen. Gp. Pfaller Nürnberg s. 376 (Bay.)

PEPE
 PORCELLÁN-EMAIL-FESTÉK
 mázolásához teljesen készen vakolatra kára és vasra.
 Törni védve 19041 sz. a.

LUZ EDE és TÁRSA
 FESTÉKGYÁRAK BUDAPEST, VII
 Telefonszám 64.93. ORNAGY-UTCA 4.

2767 I.

Eladó:

egy Höcker-féle félstabil jökarban levő 10 lóerejű gőzgép; továbbá egy nagy államvasuti 6-os nehéz

cséplőgarnitúra

lóherfejtő és Ásványi-féle szártépővel, valamint 1 drb lincolschirei 3 éves kan és 1 drb koca, mindkettő tenyésztésre alkalmas.

Értekezhetni: 3694
 Papp Kálmán nagybirtokosnál
 Somogyom (K.-Küküllőm.)

Convencziós gépész

kerestetik, lehetőleg azonnali belépésre. aki gőzcséplőt s más gazdasági gépeket és

vízvezeték

javitani és kezelni tud, ajánlatokat kér Gr. Klebelsberg Vilmos aranyosgerendi uradalma (Torda Aranyos-megye)

Bányai Sándor gazdatiszt.

Az
ERDELYI GAZDA

kiadóhivatalánál megrendelhető könyvek:

ELADÓ ORSZÁG.

Irta:

Tokaji László
E. G. E. titkár.

Ára: 3 korona.

A 254 oldalra terjedő nagy birtokpolitikai és birtokforgalmi statisztikai mű tartalmazza az utóbbi tíz év alatti összes erdélyrészi földbirtok-forgalom részletes adatait.

A könyv tartalom-jegyzéke:

Eladó ország. (Bevezetés.) Adataink eredményei. A birtokapadás okai. Az állam feladatai. A társadalom szerepe és hivatása. Az 50 holdan felüli birtokok. Az 50 holdan aluli birtokok. Adataink eredete.

A könyv mindazok számára, akik az erdélyrészi magyarság helyzete és az erdélyrészi földbirtokpolitika kérdései iránt érdeklődnek — nélkülözhetetlen forrásmunka! —

**A FALUSI NÉP
GAZDASÁGI, TÁRSADALMI
ÉS NEMZETI IRÁNYBAN
VALÓ VEZETÉSE.**

Irták:

**Tokaji László, Dr. Konrádi Dániel,
Jászberényi András, Dr. Szász Albert
Dr. Seyfried Károly, Dr. Cséser Lajos.**

Ára: 1 korona.

A 132 oldalra terjedő könyv az Erd. Gazd. Egylet múlt évi szociális kurzusának előadásait tartalmazza a következő fejezetek alatt: A falusi intelligencia szerepe a nép nemzeti és gazdasági vezetése tekintetében. A mezőgazdasági üzleti érzék és tudás fejlesztéséről. A szövetkezetek. Egészségügyi dolgokról. A kisgazdák peren kívüli jogvédelméről. A gazdakörökről.

— Azok, akik a magyar nép vezetésének nemes missziójára vállalkoztak, e könyvben mindenre kiterjedő, alapos és részletes utmutatást találnak. —

**ROMÁNIA MEZŐGAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS
VISZONYAI.**

Irta: **Barabás Endre.**

Ára: 1 korona.

A könyv 128 oldalon a következő főbb címeket tartalmazza: A romániai állapotok hatása hazánkra. Románia mezőgazdasága. A román falu. Romániai agrár-reformok. Törvény a mezőgazdasági pénzügyekről. Földművelő szövetkezetek. Az iszákosság elleni intézkedések. A romániai népoktatás szociális irányai. A romániai tanító szociális munkája. — Stb. stb.

— Rendkívül tanulságos munka, melynek elolvasása után egészen más színben látjuk a román faj kulturáltságának fejlődését és mai fokát. —

**Az erdélyi
állattenyésztés fejlődése.**

Irta: **Jakab László.**

Ára: 1 korona.

A 190 oldalas könyv teljesen hű képet adja Erdély állattenyésztésének az utóbbi évtizedek alatt. A műben rendkívül sok eredeti felvételi tenyészállat-fotográfia is van. Állattenyésztők könyvtárából e könyvnek nem volna szabad hiányoznia.

Irta: **Tokaji László.**

Földbirtokpolitikai tanulmány az erdélyrészi magyar szász és román erőviszonyokról.

**AZ ERDÉLYRÉSZI
FÖLDBIRTOKPOLITIKA
FELADATAIRÓL.**

Ára: 50 fillér.

**GRÓF MIKÓ IMRE
ÉS A MAGYAR FÖLD.**

Ára: 50 fillér.

Irta: **Tokaji László.**

Gróf Mikó Imrének, Erdély Széchenyijének jellemrajza kapcsolatban a forradalom utáni idők és földbirtokviszonyok ismertetésével.

**ÚJ HONFOGLALÁS
ERDÉLYBEN.**

Irta: **Tokaji László.**

Ára: 50 fillér.

Gyakorlati javaslatok az erdélyi magyar földbirtok megtartása céljából, különös tekintettel az erős magyarvidéki anyaországi nagybirtokok Erdélybe leendő áttelepítésének kérdésére.

Fenti könyvek, amíg a készlet tart, az árnak előzetes bekiütése mellett megrendelhetők az **ERDELYI GAZDA** kiadóhivatalánál, Kolozsvárt, Attila-utca 10. sz. alatt. — A könyvek bérmentve küldetnek meg. *Mind a hét könyv, egyszerre megrendelve 6 K-ért megküldelik.*

Fenti könyvek megrendelőinek, míg a készlet tart, kívánatra ingyen megküldi a kiadóhivatal még a következő füzeteket:

Gróf Bothon István és Tokaji László előadóknak az 1913 évi szeptember 7-iki kolozsvári országos földbirtokpolitikai nagygyűlésen megtartott előadásait és Tokaji Lászlónak „Földbirtokpolitikai leendő” címen, az E. M. K. E. 1914. jan. 11-én rendezett nagy értekezletén, tartott előadását. 3051

ERDELYI GAZDA TÁRSASÁG

K. K. T. BEJ. CÉG.

(TISZTÁN GAZDÁKBÓL ALAKULT VÁLLALAT!)

LEVÉLCIM:

ERDELYI GAZDA TÁRSASÁG
KOLOZSVÁRT, ATTILA-UTCA 10. SZ.

SÜRGÖNYCIM:

ERDELYI GAZDA

TELEFON 158.

Teljesen szakszerű vezetés mellett — külön e célra alkalmazott tisztviselői karral — kiválóan szolid elvek alapján foglalkozik a gazdaközönység minden produktumának értékesítésével és mindennemű szükségleteinek beszerzésével. —

Legelőnyösebb értékesítés

céljából elfogad:

Mintázott bejelentéseket, illetve megbízásokat mindennemű gabona és takarmány **vetőmagvakra** vonatkozólag.

Termény, takarmány, bor stb. eladási megbízásokat.

Tenyész- és igasállatoknak eladásra való előjegyzését.

Birtok eladási, bérleti és jelzálog-szerzési megbízásokat.

**Legelőnyösebb és legmegbízhatóbb
beszerzési forrás:**

Mindennemű fő- és mellékágazati mezőgazdasági gépek, felszerelések, eszközök, anyagok és műtrágyákra,

Háztartási gépek-, cikkek-, anyagok- és eszközökre. Mezőgazdasági háziipari készítmények.

Vetőmagvak.

Tenyész- és igasállatokat illetőleg,

Ingtatlanok- és bérleteknek megbízásból való vétele és szerzése.

Egyforma, alku nélkül nyújtandó magas kedvezmények minden gazdának!



Eladó földbirtokok.
Tordaaranyos vármegyében a vasuti állomás közelében egy 250 k. holdas, egy 350 k. holdas és egy 900 k. holdas épületekkel felszerelt tagosított birtok sürgősen eladó. Ügynökök díjaztatnak. Gim megtudható a kiadóhivatalban. 3097

SZŐLŐSGAZDÁK!
Rendeljék meg már most a **peronoszpóra permetezőket és permetező anyagot!**



A legjobb és legolcsóbb permetezőket, kénporozókat, szénkénegezőket és egyéb szőlő- és gyümölcsészeti gépeket és felszereléseket szállít: Az **ERDÉLYI GAZDA TÁRSASÁG** Kolozsvárt, Attila-utca 10. szám alatt. 3066

Préselt szalma és lóbab vetőmag
olcsó árban
eladó

Báró Bánffy Kazimir
kissármási gazdaságában.
Posta helyben. 3040

Zsákot, Zsineget,
ponyvát, szőlőkötöző fonalat vásároljon a
32 év óta legmegbízhatóbbnak elismert **FISCHER-féle zsák- és ponyvagyárban Budapest, V., Nádor-utca 31-33. szám.**
Kévekötelek, PONYVAKÖLCSÖNZŐ-intézet. Kérjen ajánlatot! 2260

Eladó földbirtokokat keresünk!

Részletes ajánlatok az **ERDÉLYI GAZDA TÁRSASÁG** címére
Kolozsvárt, Attila-utca 10. sz. alá intézendők 3089

MATUTSEK JÓZSEF
KOLOZSVÁR, SZENTEGYHÁZ-UTCZA 3. SZ.

Fölvívja a n. é. közönség figyelmét előnyösen ismert, elsőrangú műhelyében a legjobb anyagból és legújabb divatszerint készült közkedveltségű **férfi és női cipőraktárára**



Megrendelés után készít amerikai és francia, vagy bármily tetszés szerinti faconu cipőket, a legkényesebb igényeknek is megfelelő kivitelben. — Vidéki megrendelések pontosan és gyors kivitelben mérték után, de legbiztosabban egy használt, a lábra találó cipő beküldésével eszközöltetnek. — Kiváló tisztelettel: **Matutsek József.** 2019

Eladó növendék 3035
ökörtinókat és igás-ökröket keresek megvételre.

Szives ajánlatokat (legalább 6 párt kitevő mennyiségről)
Kérek:
„Alföldi“ jeligére
az **Erdélyi Gazda** kiadóhivatalához
Kolozsvár címen — küldeni.

LEGELŐRE
szarvasmarhák, bivalyok, lovak

felvétetnek. Legelő díj, pásztorlással, sózással darabonként 3 éves 16, 2 éves 14, 1 éven felüli 12 korona május 1-től október 1-ig való időtartamra. A díj fele felhajtáskor s fele Szent Péter-napkor fizetendő. — Legelő elsőrendű, kitünő forrásvízzel van ellátva. Bejelentések:
K. SIMÓ PÁL zárgondnok címére, Alsóegregy (Szilágy megye) küldendők. Telefonszám 2. 3093

Olcsón eladó
szép, egyenes fekvésű, bekerített közel 700 □-öl területű üres **HÁZHELY** Kolozsvár város legszebb részében,
mindenhez közel, egészséges, jó levegőjű olyan helyen, ahol a telek-érték évente 20%-al emelkedik. Nagyuri családi ház, vagy bérpalota építésére kiválóan alkalmas. Csupán biztos és jól gyümölcsöző tőkeelhelyezésre is jó alkalom. Érdeklődőknek **eladó** címét megmondja levélileg, szóval, vagy telefonon (158. szám) is: **A kiadóhivatal.** 3034